Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 12. 2011, sp. zn. 21 Cdo 2149/2009, ECLI:CZ:NS:2011:21.CDO.2149.2009.1

Číslo: 76/2012

Právní věta:

V úvahu přicházejícímu dědici se ve smyslu ustanovení § 464 obč. zák. musí od soudu (soudního komisaře) dostat poučení o náležitostech, o způsobu a o účincích odmítnutí či neodmítnutí dědictví tak, aby mu bylo zřejmé, co je smyslem a účelem takového právního úkonu a jaká situace nastane ohledně dědického podílu, který se uvolní v případě, že dědické právo (dědictví) odmítne.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 22.12.2011

Spisová značka: 21 Cdo 2149/2009

Číslo rozhodnutí: 76

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dědické řízení

Předpisy: § 175b o. s. ř. ve znění do 30.06.2009
§ 175k odst. 1 o. s. ř. ve znění do 30.06.2009
§ 175k odst. 2 o. s. ř. ve znění do 30.06.2009
§ 464 obč. zák.
§ 465 obč. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Řízení o dědictví po V. K., zemřelé dne 26. 11. 2005 (dále též jen „zůstavitelka"), bylo zahájeno usnesením vydaným Okresním soudem v Kolíně dne 6. 12. 2005. Provedením úkonů v řízení o dědictví po zůstavitelce byl pověřen JUDr. J. N., notář v Kolíně (§ 38 o. s. ř.).

O k r e s n í s o u d v Kolíně usnesením ze dne 18. 2. 2008 rozhodl, že pozůstalá dcera J. D. není dědičkou po zůstavitelce. Uvedl, že „je tu spor o dědické právo"; že „J. D., která dědictví odmítla, o sobě tvrdí, že je dědičkou"; že však „O. K. její dědické právo popírá"; že „do vyřešení tohoto sporu není jasné, s kým má být jako s účastníkem dědického řízení nadále jednáno"; že „J. D. učinila prohlášení o odmítnutí dědictví dne 11. 5. 2007"; že „za ni do řízení vstoupila její dcera S. D., která učinila dne 1. 11. 2007 prohlášení, že dědictví po zůstavitelce neodmítá"; že „tím byl na jisto postaven okruh dědiců, jimiž jsou poz. syn O. K. a pozůstalá vnučka S. D."; že J. D. byla zastoupena advokátem, když „ustanovení § 118a odst. 4 o. s. ř. poučovací povinnost soudu (notáře jako soudního

komisaře) zcela vylučuje“; že navíc „se povinnost poučení týká procesních práv a povinností“; dále že „nebylo zjištěno, že by J. D. disponovala s věcmi do dědictví náležejícími, prodávala je, či činila jakékoliv jiné úkony, které by přesahovaly rámec obvyklého hospodaření“; že „J. D. byla o svém dědickém právu vyrozuměna při prvním ústním jednání ve věci, a to dne 16. 3. 2007“; že „poté, co byla poučena o lhůtě k odmítnutí dědictví, sama J. D. požádala o prodloužení lhůty k rozhodnutí o odmítnutí či neodmítnutí dědictví do příštího jednání“; že „J. D. a její dcera trvale žijí a pracují ve Spolkové republice Německo a do České republiky přijíždí jen občas“ a že „důvody k prodloužení lhůty dány byly“.

K odvolání J. D. K r a j s k ý s o u d v Praze usnesením ze dne 12. 6. 2008 usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že rozhodl, že „soud bude nadále jednat jako s dědici s O. K. a J. D.“ a S. D. nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně ani před soudem odvolacím. Vycházel ze závěru, že „lhůta, kterou zákon k odmítnutí dědictví stanoví, je lhůtou hmotně právní“; že „s marným uplynutím této lhůty zákon spojuje právní následky“; že „zákon umožňuje účastníku prodloužení této lhůty, pokud jsou pro to důležité důvody“; že „ty v daném případě byly dány“; že „pozůstalá dcera a pozůstalá vnučka žijí ve Spolkové republice Německo, jejich pobyt v České republice je sporadický a jejich možnost účastnit se jednání je podstatně snížena“; že „pokud procesní předpis zakotvuje možnost prodloužení lhůty, stanoví tak pouze ve vztahu ke lhůtě soudcovské v ustanovení § 55 o. s. ř.“; že „i soudcovská lhůta může být lhůtou propadnou a její zmeškání má vliv na hmotně právní postavení účastníka“; že „lhůtu soudcovskou umožňuje procesní předpis prodloužit jen před jejím uplynutím a pro její zachování je rovněž nezbytné, aby úkon, směřující soudu (například žaloba), došel soudu nejpozději poslední den lhůty“; že „takto prodloužit lhůtu lze jen na základě rozhodnutí soudu, vydaného před jejím uplynutím“; že „tím spíše u lhůty hmotně právní lze uzavřít, že pokud soud (soudní komisař) vyhoví žádosti účastníka o prodloužení lhůty, musí se toto rozhodnutí projevit nejen fakticky (např. odročením jednání z tohoto důvodu), ale i výslovně, a to rozhodnutím“; že „požadavek na rozhodnutí o prodloužení lhůty k odmítnutí dědictví je dán zejména nutností právní jistoty účastníka na stanovení délky této lhůty tak, aby byl výslovně stanoven její poslední den, kterým nastávají účinky, které zákon s marným uplynutím spojuje“; že „v daném případě k výslovnému prodloužení lhůty nedošlo“; že „soudní komisař dal fakticky najevo, že J. D. lhůtu k vyjádření o odmítnutí či neodmítnutí poskytuje“; že se však tak nestalo „výslovně rozhodnutím, kterým by bylo stanoveno, jak dlouhá lhůta je J. D. poskytnuta“; že „nebyly splněny podmínky pro platné prodloužení lhůty dle § 464, věta druhá, obč. zák.“ a že proto „J. D. uplynula lhůta, kterou zákon stanoví pro prohlášení o odmítnutí dědictví s účinky, že po uplynutí této lhůty nemůže dědictví odmítnout“ a že „J. D. je dědičkou po zůstavitelce“. Závěrem dodal, že má za to, že „vyjádřením se k navržené dědické dohodě v březnu 2007 dala J. D. svým počínáním najevo, že dědictví nechce odmítnout“.

Proti usnesení odvolacího soudu podal Mgr. O. K. dovolání. Namítá, že „usnesení odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci, konkrétně na nesprávném výkladu ustanovení § 464 a § 465 obč. zák.“; že „k prodloužení lhůty k odmítnutí dědictví není třeba výslovného samostatného rozhodnutí soudního komisaře“; že „zákon nikde neuvádí způsob, jakým by mělo dojít k prodloužení lhůty k odmítnutí dědictví, resp. že by o tom mělo být vydáváno jakékoliv samostatné rozhodnutí“; že „postačí toliko záznam ve spise, poznámka v příslušném protokolu nebo i jen konkludentně vyjádřený souhlas s žádostí o prodloužení lhůty“; že R 84/2005, na které odvolací soud odkazuje, „se ke konkrétní formě, jakou je možné lhůtu prodloužit, vůbec nevyjadřuje“; že ani „ustanovení § 464, věta druhá, obč. zák. vydání samostatného rozhodnutí nepředvídá“; že „v případech, kdy zákon vyžaduje vydání samostatného rozhodnutí, stanoví tak výslovně“; že z protokolu soudního komisaře ze dne 16. 3. 2007, resp. z výroku usnesení, kterým se jednání odročuje na neurčito, „je zřejmé, že žádosti J. D. o prodloužení lhůty k odmítnutí dědictví bylo vyhověno“, když „soudní komisař akceptoval v žádosti o prodloužení lhůty stanovený termín, a to příští jednání ve věci“; že „pokud by žádosti nevyhověl, neuváděl by jako v úvahu připadajícího dědice také S. D.“; že „se skutečností, že došlo k vyhovění

žádosti, byla evidentně srozuměna i J. D., když dne 11. 5. 2007, tedy až v běhu prodloužené lhůty, učinila obsahově kompletní a i jinak právně perfektní prohlášení, že dědictví odmítá"; že „tuto skutečnost J. D. více jak tři čtvrtě roku jakkoli nesporovala"; že „prodloužení lhůty akceptoval soudní komisař i S. D., která posléze v řízení výslovně prohlásila, že dědictví neodmítá"; že „všechny úkony se vykládají dle svého obsahu, nikoliv dle formy"; že „to platí i o úkonech soudu"; že „obzvláště v tomto typu nesporného řízení není třeba trvat na přepjatě formalistickém přístupu"; že „je třeba dát přednost skutečné vůli všech jednajících subjektů"; že „rozhodnutím je nejen úkon jako rozhodnutí formálně označený, nýbrž i takový úkon, jenž je rozhodnutím svým obsahem"; že „pokud by se dovolací soud ztotožnil se závěrem odvolacího soudu, mělo by to nedozírný dopad na celou řadu jiných dědických řízení"; že „to by byl teprve velký zásah do právní jistoty účastníků" a že „interpretace odvolacího soudu je s právní jistotou v přímém rozporu"; že „nejenže ze zákona nevyplývá nutnost vydávat samostatné rozhodnutí o prodloužení lhůty, ale ani praxe taková rozhodnutí nevydává"; že „lhůta byla v souladu s judikaturou prodloužena před jejím uplynutím, pro prodloužení lhůty byly dány důležité důvody"; že „všichni účastníci řízení, stejně jako soud prvního stupně, ba dokonce i soud odvolací, shodně zcela jednoznačně vyrozuměli, že soudní komisař v protokolu ze dne 16. 3. 2007 lhůtu k odmítnutí dědictví J. D. skutečně prodloužil"; dále namítá, že „aby skutečně šlo o úkon, kterým dědic dává najevo vůli, že dědictví nechce odmítnout, musí jít vždy o projev určité kvality", neboť „každý v úvahu přicházející dědic určitým způsobem komunikuje se soudním notářem"; že „již při prvním ústním jednání ve věci J. D. jednoznačně vyjádřila, že prozatím není dohodnuta se svou dcerou, zda jako dědička bude v dědickém řízení nadále vystupovat ona sama, nebo její dcera"; že tak „již na počátku dědického řízení J. D. vyjádřila pravděpodobnost, že dědictví odmítne"; že „v tomto kontextu je nutné vyložit prohlášení J. D. ze dne 19. 3. 2007"; že „J. D. v tomto prohlášení vyslovuje nesouhlas s navrženou dědickou dohodou, jelikož S. D. tak prozatím učinit nemohla" a že „její úkon byl tedy v souladu s její vůlí prozatím neučinit rozhodnutí o tom, zda-li dědictví odmítne či nikoliv"; že „prohlášení J. D. o neodmítnutí dědictví bylo jednáním jednoznačně účelovým", když se předtím dozvěděla o ustáleném judikatorním výkladu způsobu nabývání uvolněného dědického podílu, který by „pro S. D. byl nevýhodný"; že „skutečným motivem neodmítnutí dědictví je snaha o odvrácení dříve jí neznámých právních důsledků jejího již neodvolatelně učiněného právního úkonu"; že však „omyl v pohnutce právní úkon neplatným nečiní". Navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil „výrok I." usnesení odvolacího soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

J. D. k dovolání uvedla, že „jej považuje v plné míře za nedůvodné"; že „dovolání neobsahuje žádné nové skutečnosti, které by nebyly uplatněny již ve vyjádření k odvolání" a navrhla, aby dovolací soud dovolání „odmítl, popř. jako nedůvodné zamítl".

N e j v y š š í s o u d zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z o d ů v o d n ě n í :

Vzhledem k tomu, že v řízení o dědictví je určující okamžik smrti zůstavitele (srov. Čl. II bod 7. zákona č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony) a zůstavitelka zemřela dne 26. 11. 2005, tedy před 1. 7. 2009, je třeba dovolání v posuzovaném případě i v současné době projednat a rozhodnout podle „dosavadních právních předpisů", tj. podle Občanského soudního řádu ve znění účinném do 30. 6. 2009.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř. a že jde o usnesení, proti kterému je podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř. dovolání přípustné, přezkoumal napadené usnesení bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Podle ustanovení § 464 obč. zák. prohlášení o odmítnutí dědictví může dědic učinit jen do jednoho měsíce ode dne, kdy byl soudem o právu dědictví odmítnout a následcích odmítnutí vyrozuměn. Z důležitých důvodů může soud tuto lhůtu prodloužit.

V úvahu přicházejícímu dědici se v této souvislosti musí od soudu dostat poučení o náležitostech, o způsobu a o účincích odmítnutí či neodmítnutí dědictví tak, aby mu bylo zřejmé, co je smyslem a účelem takového právního úkonu, a jaká situace nastane, ohledně dědického podílu, který se uvolní v případě, že dědické právo (dědictví) odmítne.

Jednoměsíční lhůta k odmítnutí dědictví je lhůtou hmotněprávní; to platí i o lhůtě, prodloužené soudem podle § 464, věty druhé. Zmeškání lhůty k odmítnutí dědictví (stanovené zákonem nebo prodloužené soudem) proto nelze postupem podle § 58 o. s. ř. prominout. V odůvodněných případech může soudní komisař k žádosti dědice lhůtu k odmítnutí dědictví před jejím uplynutím prodloužit, chce-li si dědic před svým rozhodnutím zjednat jasno o stavu zanechaného majetku a zůstavitelových dluhů. Obrací-li se soudní komisař s vyrozuměním na dědice na území jiného státu, určí podle povahy případu k prohlášení o odmítnutí dědictví lhůtu zpravidla delší než jeden měsíc.

Zmeškání lhůty k odmítnutí dědictví má obdobné právní účinky, jako kdyby dědic prohlásil, že dědictví neodmítá.

Podle ustanovení § 465 obč. zák. platí, že dědictví nemůže odmítnout dědic, který svým počínáním dal najevo, že dědictví nechce odmítnout.

Odmítnout dědictví nemůže ten dědic, který svým počínáním (lhostejno zda úmyslně či neúmyslně) již dal najevo, že dědictví nechce odmítnout. Počínáním, kterým dal najevo, že dědictví nechce odmítnout, se podle judikatury soudů rozumí takové chování dědice, kterým se k zůstavitelovu majetku nebo k jeho části (např. k jednotlivé věci) projevuje jako jeho vlastník (k zůstavitelovu majetku nebo jeho části se tedy chová jako k vlastnímu majetku) nebo z něhož je jinak nepochybné, že hodlá jako dědic vstoupit do zůstavitelových práv a povinností (tedy se stát jako dědic zůstavitelovým právním nástupcem), popřípadě že vystupuje jako osoba, jíž svědčí dědické právo po zůstaviteli, např. se jako dědic ze zákona vyjadřuje v řízení o dědictví k platnosti závěti apod.

Za takové počínání nelze považovat jednání dědice, kterým se jen informoval o stavu majetku a dluhů zůstavitele; jednání směřující k odvrácení hrozící škody na zůstavitelem zanechaném majetku (úschova věcí, ošetřování a krmení zůstavitelem chovaných živočichů, sklizeň ovoce aj.) ani obstarání zůstavitelova pohřbu.

Počínáním vylučujícím odmítnutí dědictví je naopak úkon, kterým zpochybnil dědické právo jiných osob; kterým uplatnil nárok neopominutelného dědice; kterým požádal soud o povolení prodeje věci patřící do dědictví apod.

Podle ustanovení § 175k odst. 1 o. s. ř., jestliže někdo před potvrzením nabytí dědictví tvrdí, že je dědicem a popírá právo jiného dědice, který dědictví neodmítl, vyšetří soud podmínky dědického práva obou a jedná dále s tím, u koho má za to, že je dědicem.

Podle ustanovení § 175k odst. 2 o. s. ř., závisí-li však rozhodnutí o dědickém právu na zjištění sporných skutečností, odkáže soud usnesením po marném pokusu o smír toho z dědiců, jehož dědické právo se jeví jako méně pravděpodobné, aby své právo uplatnil žalobou. K podání žaloby určí lhůtu. Nebude-li žaloba ve lhůtě podána, pokračuje soud v řízení bez zřetele na tohoto dědice.

Z ustanovení § 175k odst. 1 o. s. ř. vyplývá, že soud po vyšetření podmínek dědického práva jedná dále s tím, u koho má za to, že je dědicem. Usnesením vydaným podle tohoto ustanovení může být rozhodnuto – jak vyplývá z jeho znění – pouze o tom, s kým (tj. s kterým z dosavadních účastníků

řízení, mezi nimiž je spor o dědické právo) bude nadále jednáno jako s osobou, o níž lze mít důvodně za to, že je dědicem, a, je-li to potřebné, jaký je dědický titul této osoby (při pozitivním vymezení), popřípadě s kým (tj. s kterým z dosavadních účastníků řízení, mezi nimiž je spor o dědické právo) nadále nebude jednáno, neboť lze mít důvodně za to, že není dědicem (při negativním vymezení). Tímto usnesením se totiž řeší (vyšetřují) podmínky dědického práva pro účely průběhu řízení a má význam jen pro vymezení účastníků řízení o dědictví; na jeho základě soud v dědickém řízení považuje za účastníka řízení ve smyslu ustanovení § 175b, věty první, o. s. ř. tu osobu, o níž bylo pravomocně rozhodnuto, že s ní bude dále jednáno, popřípadě přestane považovat za účastníka řízení toho, o němž bylo pravomocně rozhodnuto, že s ním nadále nebude jednáno.

Vydání usnesení podle ustanovení § 175k odst. 1 o. s. ř. je na místě tehdy, jsou-li skutková tvrzení účastníků o rozhodných okolnostech shodná a závisí-li rozhodnutí o dědickém právu pouze na právním posouzení věci. Není-li tomu tak, má soud (soudní komisař) vzhledem k tomu, že v „nesporném“ dědickém řízení nemá z procesního hlediska možnost objasňovat sporné skutečnosti, postupovat způsobem stanoveným v ustanovení § 175k odst. 2 o. s. ř. Toto ustanovení soudu (soudnímu komisaři) ukládá, aby se pokusil uvedený spor o dědické právo vyřešit dohodou, tj. aby vyvinul úsilí směřující k tomu, že se rozhodné skutečnosti mezi účastníky uplatňujícími rozporná dědická práva „stanou nespornými“. Nepodaří-li se soudu (soudnímu komisaři) uvedený spor vyřešit dohodou a skutečnosti rozhodné pro posouzení dědického práva zůstanou i po pokusu o odstranění sporu mezi účastníky sporné, vydá soud usnesení, kterým odkáže toho z účastníků, jehož dědické právo se jeví jako méně pravděpodobné, aby své právo uplatnil žalobou.

Výrok usnesení vydaného soudem v řízení o dědictví podle ustanovení § 175k odst. 2 o. s. ř. musí obsahovat údaj o tom, jakou žalobu má odkázaný účastník podat. Vzhledem k tomu, že § 175k odst. 2 o. s. ř. umožňuje odkázat dědice, aby žalobou uplatnil své dědické právo, odpovídá tomuto ustanovení – v závislosti na konkrétní procesní situaci – žalobní petit buď na určení, že žalobce je dědicem po zůstaviteli, nebo že žalovaný (některý ze žalovaných) není dědicem po zůstaviteli. Sporné skutečnosti nebo právní otázky, které jsou pro takovéto určení významné (např. že důvody vydědění nejsou dány), představují jen posouzení předběžné otázky, které se neuvádí ve výroku, ale jen v důvodech rozhodnutí. Na rozdíl od právní úpravy dříve obsažené v § 18 zákona č. 95/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nyní platný § 175k odst. 2 o. s. ř. neumožňuje, aby způsobilým předmětem sporného řízení, zahájeného na základě odkazu dědického soudu, bylo jen určení sporné skutečnosti nebo sporné právní otázky, byť by byla významná pro posouzení dědického práva.

Ve výroku usnesení podle § 175k odst. 2 o. s. ř. musí soud také určit k podání žaloby lhůtu. Tato lhůta je procesní lhůtou soudcovskou, kterou soud může prodloužit (§ 55 o. s. ř.), nemůže jí však prominout (§ 58 o. s. ř. a contr.). Vzhledem k tomu, že s marným uplynutím lhůty, stanovené k podání žaloby, je spojen následek, že soud (soudní komisař) pokračuje v řízení „bez zřetele na tohoto dědice“ (§ 175k odst. 2, věta třetí, o. s. ř.), musí být o prodloužení lhůty nejen požádáno, ale i rozhodnuto ještě před uplynutím původně stanovené lhůty.

Jestliže odkázaný účastník (dědic) nebude ve věci úspěšný nebo jestliže vůbec žalobu ve stanovené lhůtě nepodá, má to za následek, že soud (soudní komisař) – jak uvádí § 175k odst. 2, věta třetí, o. s. ř. – „pokračuje v řízení bez zřetele na tohoto dědice“. Uvedené v konkrétní situaci znamená, že dědic, který byl odkázán na žalobu na určení, že je dědicem po zůstaviteli, přestává být účastníkem dědického řízení a soud (soudní komisař) pokračuje v dědickém řízení bez zřetele na tuto osobu. Byl-li dědic odkázán na žalobu na určení, že jiný účastník není dědicem po zůstaviteli, znamená to, že v dědickém řízení bude pokračováno i s osobou, jejíž dědické právo odkázaný účastník popíral.

Stejné právní následky, které jsou spojeny s tím, že odkázaný účastník nepodal žalobu, nastávají tehdy, jestliže žalobu sice podal, ale byla odmítnuta (§ 43 odst. 2 o. s. ř.) nebo o ní bylo řízení zastaveno (např. podle § 104 o. s. ř. pro nedostatek podmínek řízení).

Žalobu, která je podána po uplynutí stanovené lhůty, musí soud zamítnout, neboť – jak výše uvedeno – po marném uplynutí lhůty, stanovené k podání žaloby, soud (soudní komisař) pokračuje v řízení o dědictví „bez zřetele na tohoto dědice“ (§ 175k odst. 2, věta třetí, o. s. ř.).

Výše popsané důsledky toho, že odkázaný účastník (dědic) nebude ve věci úspěšný nebo jestliže vůbec žalobu ve stanovené lhůtě nepodá (soud „pokračuje v řízení bez zřetele na tohoto dědice“), nastanou ovšem pouze v případě, že usnesení, kterým byl účastník (dědic) odkázán k podání žaloby, splňuje požadavky vymezené ustanovením § 175k odst. 2 o. s. ř. (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 7. 2004, sp. zn. 30 Cdo 493/2004, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 84, ročník 2005).

Z obsahu spisu vyplývá, že J. D. opakovaně v průběhu řízení uvedla, že „nemovitost, která jí byla matkou v závěti odkázána, po celou řadu let rekonstruuje na své náklady“; že „v době pobytu v ČR v nemovitosti bydlí, tráví zde svou dovolenou, udělila souhlas k pokračování nájemního vztahu k jednomu z pozemků, které jsou předmětem projednání dědictví“, „platí pojištění nemovitosti“ a „zrušila zde pevnou telefonní linku“. Mgr. O. K. naopak uvedl, že „je zcela vyloučeno, že by J. D. rekonstruovala předmětnou nemovitost“, když navíc „své tvrzení nepodložila žádnými důkazy, resp. jakýmikoliv doklady o investicích do předmětné nemovitosti po smrti zůstavitelky“. ¨

Z uvedeného je zřejmé, že v posuzované věci vznikl mezi účastníky řízení (v úvahu přicházejícími dědici zůstavitelky) spor o existenci chování J. D. k části zůstavitelčina majetku v době po zůstavitelčině smrti (tj. zda shora citované tvrzení J. D. o takovém chování je pravdivé a zda se v tomto případě nejedná o chování, které by ji – jak výše vysvětleno – diskvalifikovalo z možnosti odmítnout dědictví po zůstavitelce), tedy ke sporu o okolnostech skutkové povahy rozhodných pro závěr o dědickém právu J. D. po zůstavitelce. Tento spor, nepodaří-li se jej vyřešit smírnou cestou, čemuž dosavadní průběh řízení nasvědčuje, musí být řešen – jak též shora vysvětleno – nikoliv postupem podle ustanovení § 175k odst. 1 o. s. ř., ale postupem podle ustanovení § 175k odst. 2 o. s. ř.

Vzhledem k tomu, že soudy k popsanému sporu dědiců dosud nepřihlédly a zákonným způsobem jej neřešily, jsou jejich dosavadní závěry o platnosti, resp. neplatnosti úkonu J. D. o odmítnutí dědictví po zůstavitelce (navíc zcela pomíjející okolnost, že se jmenované zřejmě nedostalo dostatečného poučení o tom, co je smyslem a účelem právního úkonu odmítnutí dědictví a jaká situace ohledně jejího dědického podílu nastane v případě, že dědické právo odmítne) předčasné, a tudíž nesprávné.

Nejvyšší soud proto usnesení odvolacího soudu zrušil (§ 243b odst. 2, část věty za středníkem, o. s. ř.). Protože důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, platí i pro rozhodnutí soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud i toto rozhodnutí a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3, věta druhá, o. s. ř.).